

MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.

CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA

Seduta ta' l-4 ta' Gunju, 2014

Avviz Numru. 202/2009

Atlas Insurance PCC Limited (C-5601) f'isimha proprju

u bhala surrogata fid-drittijiet tal-assigurat taghha

Hal Mann Trading Limited

vs

Valletta Freight Services Shipping Limited

u John Abela Ltd u b'digriet moghti fil-verbal

tal-25 ta' Frar 2010 giet kjamata in kawza s-socjeta'

Jet Services Limited

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ipprezentat mis-socjeta' attrici nhar l-erbgha (4) ta' Gunju 2009 fejn talbet lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenuti s-somma li tigi likwidata minn din il-Qorti, jekk hemm bzonn bil-opera ta' periti nominandi ammontanti ghal sitt elef, mitejn u erba' ewro u erbgha u disghin centezmu [€6,204.94] (kwantu ghal €5,204.94 rapprezentanti id-danni u €1,000 survey fees) bhala danni minnhom jew min minnhom kagunati b'rizultat tal-fatt li naqsu li jwasslu l-merkanzija tal-assigurat taghhom skond kif obbligaw ruhhom li jaghmlu meta accettaw li jgorru l-istess merkanzija mill-Italja sa Malta, liema merkanzija insterqet meta kienet fil-pussess u taht il-kontroll taghhom jew min minnhom jew ta' nies minnhom imqabbda, li ghalihom ghamlet tajjeb l-istess socjeta' rikorrenti assiguratrici, u li taghhom hija giet surrogata abbazi tal-ligi u tal-polza ta' assigurazzjoni kif ukoll l-ispejjez li ntnefqu fil-konnessjoni mas-survey relattiv.

Bl-imghax legali mid-data tal-pagament u cioe' mit-3 ta' Frar 2009 u bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta li minn issa tibqa' ngunta ghas-subizzjoni taghha.

Rat ir-risposta tas-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited ipprezentata l-4 ta' Settembru, 2009 fejn eccepiet:

"Illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda fil-konfront tas-socjeta' eccipjenti bl-ispejjez kontra is-socjeta' attrici ghar-ragunijiet segwenti:-

1. *Illi s-socjeta' eccipjenti qatt ma irrilaxxjat xi polza tal-karigu ghall-merkanzija in kwistjoni favur is-socjeta' Halman Trading Limited, awtrici tas-socjeta' attrici, u ghalhekk biss, l-azzjoni attrici ghandha tigi michuda fil-konfront tas-socjeta' eccipjenti.*
2. *Illi s-socjeta' eccipjenti agixxiet biss bhala intermedjarju ('broker') sabiex sabet l-ahjar mezz ta' transport biex is-socjeta' Halmann Trading Limited tkun tista' timporta l-merkanzija taghha mill-Italja, tant illi kienet is-socjeta' Jet Services Limited li attwalment kellha taffettwa t-trasport tal-merkanzija lejn Malta u jekk istess Jet Services Limited kienet b'xi mod responsabbli, din ghandha u jmissha tigi kjamata in kawza.*
3. *Illi s-socjeta' eccipjenti kienet ser tippercepixxi biss is-somma ta' mija u disghin ewro (€190) ghall-intervent taghha f'din it-transazzjoni, liema somma pero' baqghet ma thallsitx minghand is-socjeta' Halmann Trading Limited sa illum u dan ikompli jindika kemm ir-rwol tas-socjeta' eccipjenti kien biss wiehed ta' intermedjarju.*
4. *Illi bla pregudizzju ghas-suespost la darba l-oggetti insterqu minn terzi injoti dan kien kaz ta' 'force majeure' u hadd mill-persuni involuti m'ghandu jirrispondi ghan-nuqqas hlief il-halliel terz injot.*
5. *Subordinament u bla pregudizzju d-danni pretizi huma bil-bosta eccessivi partikolarment ghal dak li jirrigwarda l-partita tas-'survey fees' li huma astronomici u mhux ragjonevoli meta wiehed iqis il-valur tal-merkanzija involuta.*
6. *Salvi eccezzjonijiet ulterjuri'.*

Rat ir-risposta tas-socjeta' konvenuta John Abela Limited ipprezentata nhar il-21 ta' Ottubru 2009 fejn eccepjet:

1. *Illi preliminarjament jigi eccepit li l-kumpanija John Abela Limited m'ghandhiex locus standi f'dawn il-proceduri u ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju stante li mhiex il-legittimu kontradittur.*
2. *Illi tant mhemmx relazzjoni kontrattwali jew guridika ma' l-esponenti, li l-esponenti ma jafux ghal liema merkanzija qed issir referenza u dan minhabba li l-esponenti m'ghandhomx ness ma' Valletta Freight Services Shipping Limited.*
3. *Illi l-avviz kif dedott huwa legalment monk stante li huwa ambigwu u mhux car – dan ghalix lanqas hemm indikat id-data ta' meta allegatament sar nuqqas fil-garr ta' merkanzija mill-Italja sa Malta, u lanqas gie indikat minn fejn allegatament insterqet il-merkanzija.*
4. *Illi jinkombi fuq ir-rikorrenti li jipproduci xi dokumentazzjoni li turi li Halmann Trading Limited jew Valletta Freight Services Limited fil-fatt ghamlu xi uzu mis-Servizzi tal-kumpanija intimata, u dan jinghad ghax lanqas biss qatt gew interpellati.*
5. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost jigi sottomess li kull xoghol li ghalih jigu nkarigati l-esponenti huma dejjem regolati minn **Kap. 486** (l-Att dwar il-Garr Stradali Internazzjonali ta' Merkanzija) a bazi tal-kundizzjonijiet CMR, u ghaldaqstant kwalsiasi responsabilita' li din l-Onorabbli Qorti thoss li tista' tkun ta' l-esponenti hija dik stipulata mill-ligi u mhux dik mitluba mir-rikorrenti.*
6. *Illi minghar pregudizzju ghas-suespost l-esponenti ma agixxewx b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni, jew b'imperizja jew nuqqas ta' hila fl-ezercizzju tal-professjoni tal-intimati jew min minnhom, u ex delictu, l-esponenti mhumix responsabbli lejn hadd ghad-danni rikjamati (u dan kif sejjer jigi ppruvat fil-mori tal-kawza) stante li l-esponenti u l-impjegati taghha ma agixxewx dolozament u multo magis lanqas ma jista jinghad li agixxew dolozament izda dejjem agixxew skond dak li tirrikjedi il-ligi.*
7. *Illi in oltre l-esponenti jecepixxu li dawn l-ammonti huma preskritti.*

Salv eccezzjonijiet ohra ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti ngunti ghas-subizzjoni.

Rat illi fis-seduta tal-25 ta' Frar, 2010 dehret Dr Veronica Galea Debono ghas-socjeta' konvenuta u talbet il-kjamata in kawza tas-socjeta' Jet Services Limited, u nnotat li s-socjeta' attrici irrimettiet ruhha ghal tali talba u ghalhekk seduta stante l-Qorti laqghet it-talba bi spejjez provizzorjament ghas-socjeta' konvenuta.

Rat ir-risposta tas-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited prezentata fl-atti nhar l-20 ta' Mejju, 2010 fejn eccepjet:

1. *"Illi preliminarjament l-azzjoni kontra l-esponenti hija preskritta.*
2. *Illi kif fil-fatt jikkonferma ir-rikorrenti il-merkanzija in kwistjoni giet migbura minn agent ta' l-esponenti li poggew il-merkanzija fid-depositu (depot) ta' l-istess esponenti barra minn Malta, imbaghad il-kumpanija John Abela Limited ittrasportat din il-merkanzija sabiex twassalha gewwa d-depositu (depot) ta' l-esponenti Malta.*
3. *Illi matul it-trasport waqt li l-merkanzija in kwistjoni kienet fil-pussess ta' John Abela Limited, din insterqet u ghalhekk isegwi li l-esponenti qatt ma jistghu jkunu responsabbli ghal hlas lura stante li m'ghandhom l-ebda htija fl-inkarigu li kellhom iwettqu.*

4. *Illi l-merkanzija in kwistjoni ma kinetx fil-pussess ta' l-esponenti izda jigi ddikjarat li l-merkanzija in kwistjoni giet misruqa waqt li kienet ghand terzi, ossia l-intimat John Abela Limited li kellhom jikkonsenjaw il-merkanzija ndikata mir-rikorrenti lill-esponenti.*
5. *Illi r-rikorrenti ghandu jgib prova tal-valur ta' l-oggetti li gew nieqsa.*
6. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, jigi sottomess li kull xoghol li ghalih tigi nkarigata l-kumpanija Jet Services Limited hija dejjem regolata mill-Kap 486 (Att dwar il-Garr Stradali Internazzjonali ta' Merkanzija) a bazi tal-Kundizzjonijiet CMR, u ghaldaqstant kwalsiasi responsabilita li din l-Onorabbli Qorti thoss li tista tkun ta' l-esponenti hija dik stipulata mill-ligi u mhux dik mitluba mir-rikorrenti.*
7. *Illi in oltre, l-esponenti ma agixxewx b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'imperizja jew nuqqas ta' hila fl-ezercizzju tal-professjoni ta' l-intimati jew ta' min minnhom, u ex delictu, l-esponenti mhumix responsabbli lejn hadd ghad-danni rikjamati (u dan kif sejjer jigi pruvat fil-mori tal-kawza) stante li l-esponenti u l-impjegati taghha ma agixxewx kolpozament u multo magis lanqas ma jista jinghad li agixxew dolozament, izda dejjem agixxew skond dak li tirrikjedi il-ligi.*

Salv eccezzjonijiet ohra ulterjuri.

Ghaldaqstant l-esponenti jitolbu bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti toghgobha tichad it-talbiet tar-rikorrenti, bl-ispejjez kontra r-rikorrenti li minn issa huma ngunti ghas-subizzjoni."

Illi nhar il-15 ta' Dicembru 2009 xehed **Joseph Mangion** fil-kapacita' tieghu ta' *Cargo Claims Handler* mas-socjeta' attrici. Ikkonferma li s-socjeta' Hal Mann

Trading Limited kellha l-merkanzija taghha assicurata magghom u li din l-istess socjeta' pprezentat *claim* magghom ghaliex l-merkanzija ma waslitx Malta minn barra. Sussegwentement huma qabdu s-surveyor Gaston De Giovanni tas-socjeta' AP Services sabiex jaghmel *survey* u abbazi ta' dan is-*survey* huma hallsu lill-assigurat taghhom kif del resto jirrizulta mis-*subrogation form* li ffirmat l-klijent esebita fl-atti u markata bhala Dok JM 3. In segwitu kienu kitbu lis-socjeta' konvenuta sabiex jithallsu l-flejjes li kienu taw lill-klijent taghhom skond id-Dok JM2. Huwa kkonferma l-korrispondenza Dok JM 4 esebita fl-atti u spjega li din il-merkanzija tikkonsisti f'dokumenti li irceview minghand is-supplier taghhom flimkien mal-*packing list* ta' l-istess merkanzija. Jghid li pero' twegiba minghand is-socjeta' konvenuta Valletta Freight ma rceviewx u ma kien kellem lil hadd fuq din il-claim.

Joseph Mangion kompla jixhed nhar is-6 ta' Gunju 2012 fejn esebixxa kopja ta' ricevuta mahruga mis-socjeta' W& J Coppini and Co f'isem Hal Mann Trading Limited ghas-somma ta' ghaxart elef, seba' mija u tletin Ewro u tnejn u ghoxrin centezmu (€10,730.22). Dan id-dokument gie mmarkat mill-Qorti bhala dokument Q. Il-pagament sar lil Hansgrohe SRS kif hemm indikat fl-istess dokument Q. Skont dan id-dokument il-pagament sar fit-12 ta' Settembru 2008 u sar skont l-erba' invoices li esebixxa mmarkati Dok Q1, Q2, Q3 u Q4. Id-dokument Q1 tirraprezenta l-konsenja partikulari cioe' tirrifletti il-konsenja li nsterqet. Ix-xhud kien infurmat li l-konsenja kollha ta' din l-invoice kienet insterqet. L-ammont huwa ta' hamest'elef, mitejn u erbgħa Ewro u erbgħa w disghin centezmu (€5,204.94). Spjega li l-erba' invoices Q1 sa Q4 rispettivament jirriflettu erba' konsenji separati u dan il-pagament li sar skont id-dokument Q ikopri dawn l-erba' konsenji, apparti jista' jkun hemm xi kwestjonijiet ta' *charges* magghom u d-dokument Q1 ma' ghandu x'jaqsam xejn mad-dokumenti Q2, Q3 u Q4 li gew esebiti ukoll, imma jiffurmaw parti mil-kawza odjerna il-Q2, Q3 u Q4.

Mistoqsi jekk ghandux xi dokumentazzjoni dwar il-merkanzija li giet trasferita mill-Hansgrohe ghal Frirth, wiegeb li jrid jiccekja fil-files taghhom. Tenna li huma kellhom '*marine open cover policy*' mall-klijent. Suppost fil-kundizzjonijiet imsemmija f'din il-polza hemm miktub li jekk ix-xoghol jinsteraq iridu jaghmlu tajjeb, u wara li wettqu l-investigazzjoni taghhom kienu sodisfatti li effettivament il-merkanzija insterqet u kien ghalhekk li huma ghamlu il-pagament dovut. Naturalment huma kienu infurmaw il-klijent taghhom dwar din is-serqa u mbaghad huma min-naha taghhom baghtu surveyor sabiex jinvestiga dan il-kaz u skond ir-rapport tas-surveyor, huma ghamlu il-hlas. Naturalment huma hadu il-kunsiderazzjoni ukoll tar-rapport tal-pulizija. Ir-rapport tal-pulizija kien sar mid-driver tal-container mal-awtoritajiet Taljani. Huwa minnu wkoll li s-surveyor taghhom kien Gaston De Giovanni. Naturalment id-decizjoni tittiehed mill-kumpanija dwar jekk tinfetahx kawza jew le. Zied jghid li skont ir-rapport tas-surveyor hemm indikat ic-cirkustanzi ta' kif effettivament gie misruq it-trailer u kien a bazi ta' dan ir-rapport li huma hassew ir-responsabbilita'.

Joseph Mangion xehed in kontro-ezami fl-20 ta' Marzu 2013 u stqarr li meta l-Valletta Freight gabret il-merkanzija minghand Fert dan kien xoghol forma ta' *groupage* u mhux *full container load*. Dawn suppost iffirmaw ghalih u ghalhekk ikollhom konferma dwar ix-xoghol li effettivament ikunu gabru. Mistoqsi lil min irrilaxxjaw il-merkanzija taghha Hansgrohe wiegeb li ma jafx.

Rat in-nota tas-socjeta' attrici pprezentata nhar il-15 ta' Dicembru 2009 li permezz taghha esebixxa serje ta' dokumenti li gew immarkati bhala Dok JM1 li huwa s-survey li ghamel is-surveyor Gaston Degiovanni, Dok JM 2 ittra mibghuta mis-socjeta' attrici lis-socjeta' konvenuta Valletta Freight datata 25 ta' Frar 2009

fejn hija nfurmat lis-socjeta' konvenuta dwar is-serqa in kwistjoni, Dok JM3 li hija s-subrogation form datata 3 ta' Frar 2009, Dok JM4 email mibghuta lil Halmann Ltd bil-packing list u invoices relattivi tal-merkanzija mertu tal-kawza u Dok JM5 ittra mibghuta mis-socjeta' Halmann lil Valletta Freight Shipping Ltd datata 3 ta' Lulju 2008 fejn is-socjeta' konvenuta kienet giet mgharfa dwar l-ammont tas-serqa u cioe' hamest elef, mitejn u erba' ewro u erbgha u disghin centezmu (€5,204.94).

Mary Vella, direttur tas-socjeta' Hal Mann Trading Limited, xehdet nhar il-25 ta' Frar, 2010 u kkonfermat li l-invoices u *packing lists* esebiti fl-atti a fol. 30 sa 44 jindikaw il-merkanzija li kienu ordnaw. Qalet li kienu qabdu lis-socjeta' konvenuta sabiex igorr din il-merkanzija u sussegwentement saret taf li din is-socjeta' kienet qabdet socjeta' ohra sabiex igorr din il-merkanzija. Dan pero' saret tafu wara li l-*container* bil-merkanzija taghha kien insteraq. I l-merkanzija kienet assicurata mas-socjeta' attrici u tikkonferma wkoll li thallset ghas-saldu tal-pretensjonijiet taghha. Tant hu hekk li ffirmat is-*subrogation form* relattiva.

In kontro-ezami qalet li ma kinitx il-persuna responsabbli ghax-shipping izda kienet is-segretarja taghha certu Sarah Cumbo u hi ma kinitx prezenti meta sar il-ftehim. Ikkonfermat li Sarah Cumbo qatt ma qaltilha li s-socjeta' konvenuta kienet qabdet lil haddiehor ghal garr. Fil-fatt Sarah kienet is-segretarja ta' ohtha li wkoll kienet Direttur. Hija kienet tiehu hsieb il-pagamenti waqt li ohtha kienet tiehu hsieb l-ordni. Ir-relazzjoni tagghom mas-socjeta' konvenuta kienet wahda normali fis-sens li kienu jahdmu ma' xulxin u din kienet l-unika problema li qatt kellhom maghha, sa fejn taf hi.

Mary Vella regghet xehdet in kontro-ezami nhar l-20 ta' Marzu 2013 u ghamlet referenza ghal dokument esebit fl-atti a fol 53 fejn ikkonfermat li hallset x-xoghol taghhom tramite servizzi ta' Coppini. Dan id-dokument huwa ricevuta li sar il-hlas. Sussegwentement spjegat ukoll li a fol 54 hemm l-invoice li tinghata mis-supplier meta jitlaq ix-xoghol minn ghandu u huma johorgu l-pagament skond dan l-invoice. Ghalhekk din hija l-ircevuta li huma hallsu lis-supplier tax-xoghol. Din l-invoice isservi ta' evidenza li x-xoghol telaq minghand is-supplier u meta jhallsu huma jibghatulhom ricevuta biex jippruvaw li l-hlas effettivament sar.

Spjegat ulterjorment li peress illi kienet hallset kienet tal-fehma li x-xoghol telaq mill-Italja. Mistoqsija jekk kienx hemm xi korrespondenza meta effettivament telaq ix-xoghol qalet li ma tiftakarx li kien hemm. Hija iddikjarat li dak kollu li sabet in konnessjoni ma' din il-claim gabitu l-qorti. Ix-xhud tenniet li ma kinitx taf bil-partecipazzjoni ta' Valletta Freight u ghalhekk ma tafx jekk kienx hemm xi *commissions* dovuti lilha ghalkemm stqarret illi mhux normali li jkun hemm *commission*.

Iddikjarat li noll ma hallsux la x-xoghol ma wasalx. Mistoqsija lil min irrilaxxa l-merkanzija s-supplier taghhom, wiegbet li ma tafx. Hija ma tafx min effettivament gabar ix-xoghol ghax mhux dejjem l-istess nies jigbru x-xoghol. Is-socjeta' Coppini qatt ma tikteb in-numru tal-invoice li jkunu qed ihallsu ghax Coppini ma tinteressahx dan. Hemm miktub biss li l-pagament sar lis-socjeta' Hansgrohe. Negojzati ta' kuljum ma' Hansgrohe ma jkollhiex. Hija kkonfermat li l-pagament lil Coppini esebit fl-atti jirreferi ghall-invoices ta' wara. Mistoqsija min kien infurmahom li x-xoghol kien insteraq qalet li ma tafx lanqas. Ix-xoghol

kienet tiehu hsiebu s-segretarja bl-isem ta' Sarah Cumbo li ma ghadhiex tahdem magghom illum.

Rat in-nota tas-socjeta' attrici prezentata nhar l-14 ta' April, 2010 li permezz taghha esebiet l-affidavit ta' Gaston Degiovanni. Fl-affidavit tieghu, Gaston Degiovanni stqarr li huwa jaghmel xoghol ta' surveyor u loss adjuster. Kien gie nkarigat mis-socjeta' attrici sabiex jinvestiga *claim* dwar merkanzija proprjeta' tas-socjeta' Hal Mann Trading Limited flimkien ma' merkanzija ohra appartenenti lil terzi li kienet allegatament insterqet. Huwa kien hejja rapport dwar din il-merkanzija kif jirrizulta mid-Dok GD1 u kien hejja zewg rapporti ohra li huma rilevanti ghal dan il-kaz li gew immarkati bhala Dok GD 2 u GD3 rispettivament.

Mill-investigazzjoni li kien ghamel irrizultalu li ma kien hemm l-ebda kundizzjoni tal-garr bil-miktub. It-trasportatur kien gabar il-merkanzija kollha fil-25 ta' Gunju, 2009 (skond ma jirrizulta mid-dokument ta' transport bin-numru 13264) tghabbiet fuq trailer bin-numru TR 307 ghat-tragitt lejn Malta. Fit-28 ta' Gunju 2008, is-sewwieq tat-trailer kien irraporta illi s-serqa relattiva kienet sehhet waqt li t-trailer kien ipparkeggjat f'C.so Europa di Lainate gewwa Milan u li t-trailer ma kellux installat fih l-ebda forma ta' apparat kontra s-serq, kif jirrizulta mir-rapport li sar lill-Pulizija mix-xufier tat-trailer (Dok GD 4).

Sussegwentement kien instab it-trailer relattiv, izda fih kien hemm biss parti zghira mill-merkanzija li pero' ma kienitx tappartjeni lis-socjeta' Hal Mann Trading Limited. Ghalhekk kien ikkonkluda illi l-merkanzija ta' Hal Mann Trading Limited setghet titqies bhala totalment nieqsa u li ma kien hemm ebda prospett ta' rkupru. Kien irrizultalu wkoll illi ghalkemm Hal Mann Trading Limited kienet

inkarigat lis-socjeta' konvenuta sabiex tigbor, tistiva u ggor il-merkanzija taghha sal-imhazen ta' Halman trading Limited f'Malta (kif ikkonfermat permezz ta' e-mail datat 24 ta' Gunju 2008, fil-fatt kienet is-socjeta' John Abela Limited li esegwiet l-inkarigu u dan minghajr ma giet infurmata jew intalbet l-awtorizzazzjoni minghand Hal Mann Trading Limited.

Huwa fil-fehma illi t-trasportatur ma kienx prudenti meta kien qed jopera trailer minghajr ebda mizuri kontra s-serq, partikolarment meta wiehed jikkonsidra l-entita' tal-vjagg, illi parti mit-tragitt kien fl-Italja fejn tirrizulta incidenti kostanti u qawwija ta' serq minn trailers u peress illi mezzi kontra s-serq huma facilment u liberament a disposizzjoni. Partikolarment meta wiehed jikkonsidra illi t-trailer ma kellux mezzi waqt it-tragitt u li gjaladarba s-sewwieq kien jaf li ser jieqaf ghal-lejl dan messu ghamel l-arrangamenti mehtiega sabiex it-trailer jigi pparkeggjat f'lok appozitu b'mod li jkun adegwatament u kontinwament sorveljat u mhux ihalli t-trailer fit-triq. Fil-fatt irrizulta li t-trasportatur lanqas ma ha dawn il-mizuri bazici elementari li huma meqjusa necessarji minn kull trasportatur ta' merkanzija. Tali agir minn naha tat-trasportatur ma jistax jigi deskritt b'mod iehor hlief inkonoxxenti u traskurat. Ic-cirkostanzi tal-kaz qanqlu wkoll suspetti serji dwar l-agir tat-trasportatur kemm minhabba l-fatt illi s-sewwieq tat-trailer anqas biss induna li t-trailer kien inqala minn maz-ziemel, irriversjat, imwahhal ma' ziemel iehor u sussegwentement misruq u kif ukoll minhabba l-fatt illi s-sewwieq ma pprovda assolutament l-ebda dettalji dwar kif sehhiet is-serqa wisq inqas ma pprovda raguni kredibbli.

Fil-fehma tieghu t-trasportatur naqas li josserva d-diligenza u kura mehtiega. Huwa kien ukoll ezamina l-fattura 2008015130 mahruga minn Hansgrohe u kien irrizultalu li l-valur totali tal-merkanzija appartenenti lis-socjeta' Halmann

Trading Limited kienet ta' €5,204.94. Ikkonferma li s-socjeta' attrici kienet hallset is-somma ta' €5,122 (inkluz 18% VAT) ghas-servizzi ipprovduti (Dok GD5) u cioe' in konnessjoni mar-rapporti kollha dwar l-istess tragitt (inkluz merkanzija u cioe' in konnessjoni mar-rapporti kollha dwar l-istess (inkluz dwar merkanzija proprjeta' ta' zewg assicurati ohra ta' Atlas Insurance PCC Ltd).

Olvin Galea prodott mis-socjeta' attrici xehed nhar il-5 ta' Lulju 2010 u dan fil-kariga tieghu ta' Direttur tas-socjeta' Jet Services Limited. Qal li s-socjeta' John Abela Limited hija *s-service provider* taghhom. Pero' s-socjeta' konvenuta hija ukoll socjeta' li tiehu hsieb l-istess tip ta' xoghol li jiehdu hsieb huma pero' s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services tqabbad lilhom sabiex johdulha hsieb il-garr ta' merkanzija mill-Italja ghal Malta. Qal li pero' huma bhala *freight forwarders* m'ghandhomx trakkijiet taghhom u ghalhekk jaghmlu *sub-contracting* lil John Abela Ltd sabiex iggorrulhom dan l-istess xoghol.

Mistoqsi x'relazzjoni kellu dwar il-kwistjoni in dezamina wiegeb illi huma kellhom ix-xoghol taghhom gewwa Milan u s-socjeta' John Abela Limited kienet marret bit-truck u trailer taghha sabiex tghabbi dan ix-xoghol. Huma fil-fatt ghabbew dan ix-xoghol taghhom fit-trailer, issigillawh u mbaghad dan it-trailer telaq mid-depot taghhom gewwa Milan sabiex imur Genoa biex jitghabba fuq il-vapur. Filghodu saru jafu li dan it-trailer kien gie misruq u saru jafu dan mis-socjeta' John Abela Limited. L-inkarigu li kellhom gie moghti lilhom mis-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited.

Nhar it-30 ta' Settembru, **Olvin Galea** rega' xehed u ddikjara li huwa kien ircieva sabiex ihallas din il-*claim* f'Mejju, 2010 kif jirrizulta mit-timbru li hemm fl-atti a fol. 67 fejn gharaf il-firma tieghu fuq il-pink card esebita. Qal li huwa minnu li s-

socjeta' konvenuta Valletta Freight kienet qabbdet is-socjeta' tieghu sabiex tiehu hsieb il-garr tal-merkanzija taghha u dan minn port sa port. Ma hassx li kellu javza lis-socjeta' konvenuta dwar l-arrangamenti li huwa kellu mas-socjeta' John Abela Limited. Qal li kien gie avzat pero' mill-ewwel minghand is-socjeta' John Abela Limited meta nsteraqlu it-trailer. Mistoqsi kif kien informa lis-socjeta' konvenuta dwar din is-serqa wiegeb li ma jiftakarx pero' seta' kien bil-kitba izda dwar dan ma kienx cert.

Cahad dak li gie allegat lilu li huwa nforma lis-socjeta' konvenuta dwar is-serqa fil-31 ta' Awwissu, 2009 u qal li dan ma jaghmilx sens li bniedem ikollu l-merkanzija ghandu u javzahom sena wara li l-istess merkanzija tigi misruqa. Mas-socjeta' Hal Mann Trading Limited ma kellu l-ebda kuntatt. Naturalment qal li huma zammew lis-socjeta' John Abela Limited responsabbli ghal dan in-nuqqas.

Charles Abela, direttur tas-socjeta' John Abela Limited, xehed nhar it-30 ta' Settembru, 2010 u qal li huwa ma kellu l-ebda relazzjoni la mas-socjeta' attrici, la mas-socjeta' Hal Mann trading Limited u lanqas mas-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Ltd. Huwa kien gie nkarigat f'Gunju 2008 mis-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Ltd sabiex jigbor trailer minghand l-agenti taghhom gewwa Milan minghand id-ditta FE International u sabiex jghabbi l-merkanzija fuq it-trailer taghhom u jwassalha hawn Malta.

Spjega li t-trailer kien imqabbad mat-truck taghhom u dan gie misruq waqt li d-driver taghhom kien rieqed fil-kabina tat-truck gewwa parkegg fl-Italja. Huwa kien ghamel claim mas-socjeta' assikuratrici tieghu u cioe' Millenium Insurance Agency Limited u min-naha taghhom kienu qabbdur surveyor Taljan sabiex

jagħmel survey. Huwa pprezenta l-istqarrija li kien irrilaxja dan id-driver gewwa l-Italja immarkata bhala Dok Z. Huwa sar jaf b'din il-kawza fis-7 ta' Ottubru, 2009 kif jirrizulta mit-timbru a tergo ta' fol. 13 ta' l-atti. Il-claim mas-socjeta' Millenium kienet ghadha pendenti sa llum u d-danni ma kienux ghadhom geww kwantifikati u dan għaliex apparti l-oggetti appartenenti din l-kawza kien hemm merkanzija ta' terzi persuni ukoll. Huwa sar jaf bid-danni li qed tirrikjama is-socjeta' attrici meta rcieva l-atti tal-kawza odjerna, qabel ma kien jaf b'xejn. Huwa ma għandu l-ebda korrispondenza mas-socjeta' konvenuta peress illi r-relazzjoni tiegħu kienet limitata mas-socjeta' Jet Services Limited.

Charles Abela rega' xehed fis-16 ta' Jannar 2013 u mistoqsi jekk illum il-gurnata id-danni geww kollha kkontifikati, huwa qal li le għadhom ma geww. Huma ma thallsux għax id-danni ma geww sofferti minnhom. Huwa sostna li lanqas għamel claim, kemm qabad u nformhom biss. Atlas Insurance qatt ma bagħtitilhom xi ittra ufficjali u lanqas ma bagħtulhom Halmann u/jew Valletta Freight Services. Fil-fatt meta huwa rcieva r-rikors mertu tal-kawza lanqas seta' jaqbad art għal liema ezattament kien il-claim.

Charles Abela rega' xehed fis-6 ta' Novembru 2013. Iddikjara li huwa qatt ma kellu xogħol la mas-socjeta' Valletta Freight Services Shipping Ltd u lanqas mas-socjeta' attrici. Sussugwentament fil-mori tal-kawza sar jaf li Atlas Insurance kienet giet surrogata fid-drittijiet tas-socjeta' Halmann Trading Limited u qal li mas-socjeta' Halmann Trading Limited ukoll ma kellu l-ebda relazzjoni. Huwa kellu relazzjoni biss mas-socjeta' Jet Services u cioe' s-socjeta' kjamata għal kawza u dan għax l-istess socjeta' Jet Services kienet qabditu sabiex igorriha trailer u dan mill-Italja għal Malta. Mistoqsi jekk il-claim li huma kienu fethu mas-socjeta' assikuratrici Millenium għadhiex pendenti sal-lum wiegeb li iva

ghadha pendenti. Mistoqsi mill-Qorti jekk id-danni gewx kwantifikati minnhom wiegeb li dawn ghadhom ma gewx sallum.

Iddikjara li ma jaf xejn dwar ir-relazzjoni li kellha Jet Services mas-socjeta' Valletta Freight. Huwa kull ma jista jghid huwa dwar ir-relazzjoni tieghu ma' Jet Services. Huwa garr trailer bis-CMR biss. Saritlu referenza ghal dokument esebit fl-atti a fol 97 tal-process u qal li dan id-dokument gie moghti lil mis-socjeta' Fert gewwa Milan li huma l-agenti tal-Jet Services Limited u fil-fatt fuq dan id-dokument hemm in-numru tas-sigill tat-trailer. Dan kien jikkoncerna l-groupage cargo. Id-driver taghhom iffirma ghall-merkanzija li kien issigillat fit-trailer kif indikat f'dan id-dokument li ghadu kif semma u ghalhekk manifest ma jkollhomx. Il-manifest jigi mibghut mill-agent tal-Jet Services f'dan il-kaz. In-norma tkun ukoll li jkun hemm kopja ta' dawn id-dokumenti fuq il-bieba fuq in-naha ta' gewwa tal-istess trailer. Naturalment in-segwitu li dan it-trailer gie misruq, huwa ghamel rapport gewwa l-Italja, naturalment tramite d-driver tieghu.

David Jones xehed nhar is-16 ta' Gunju, 2011 fil-kariga tieghu ta' Direttur mas-socjeta' konvenuta Valletta Freight Shipping u qal li ma kienx involut direttament f'dan il-kaz pero' ra dak li kien hemm mill-karti li gew quddiemu. Bhas-soltu s-socjeta' Hal Mann kienet tuza s-servizzi taghhom pero' dana meta kien hemm *full load container* u dan ghaliex il-kumpanija taghhom jkollha attivitajiet li jikkoncernaw *full load container* biss; groupage ma jaghmlux.

Spjega illi darba fost l-ohrajn is-socjeta' Hal Mann kienet talbithom sabiex igibulha merkanzija konsistenti f'eighty (80) kilos li jaqa' taht *groupage cargo*, pero' biex jghinuhom u jaghtuhom servizz qalulhom li kienu sejrin iqabbdul lil xi

hadd biex jaghtihom dan is-servizz. Fil-fatt kienu nkarigaw lis-socjeta' Jet Services Ltd u dan peress li kienu jafu li kellhom servizz ta' groupage mill-Italja u tawhom id-dettalji tax-xoghol. Id-dettalji haduhom direttament minghand is-socjeta' Hal Mann u ghaddewhom lis-socjeta' Jet Services. Qal li wara li ghaddew din l-informazzjoni lis-socjeta' Jet Services ghalihom ma kienux aktar involuti. Ghalihom qdew lill-klijent Halmann u l-pozizzjoni taghhom f'dak ir-rispett twaqqfet.

Tant hu hekk li s-socjeta' Hal Mann ma kkomunikatx aktar maghhom u dana sakemm semghu illi s-socjeta' Jet Services kienet qabbdet lis-socjeta' John Abela Ltd sabiex iggorr il-merkanzija kemm ta' Hal Mann u ta' haddiehor u iggib din il-merkanzija bit-trailer ta' John Abela Ltd.

Enfasizza li huma ma kellhom l-ebda relazzjoni ma' John Abela Ltd u qatt ma hadmu maghhom. In segwitu Jet Services infurmawhom illi t-trailer ta' John Abela kien insteraq, fuq dan it-trailer kien hemm ix-xoghol ta' Hal Mann. Huma dahlu f'din il-kwistjoni biex jinfurmaw lis-socjeta' Hal Mann b'dak li kien gara. Huma ma rcevw l-ebda hlas naturalment minghand hadd ghax ma taw l-ebda servizz u lanqas effettivament ma hargu xi dokument, kienu biss 'brokers' f'dan il-kaz. Is-socjeta' tieghu ma harget l-ebda dokument u kieku wasal ix-xoghol in-voices kienu johorgu mis-socjeta' Jet Services. Kienu jircievu xi hlas minghand Hal Mann sabiex jghadduh lis-socjeta' Jet Services u kienu jzommu l-Brokerage taghhom. Qal li kienu rcevw xi komunika permezz ta' e-mail minghand is-socjeta' Jet Services bis-CMR regulations u esebixxa kopja ta' din il-komunikazzjoni li giet immarkata bhala Dok Z1 u Z2 rispettivament. Ikkomunikaw mas-socjeta' Jet Services biex jaraw x'ha jigri u l-izviluppi li tawhom is-socjeta' Jet Services ghaddewhom lis-socjeta' Hal Mann.

In kontro-ezami qal li kien it-tifel tieghu Stephen Jones li kien involut f'din il-kwistjoni. Mistoqsi jekk jistax jesebixxi l-korrispondenza kollha li ghandu f'din il-kwistjoni qal li jista' jaghmel hekk fis-seduta sussegwenti. Mistoqsi jekk ghandux xi dokument li juri li huma kienu qeghdin jagixxu bhala brokers f'dan il-kaz wiegeb illi kien hemm xi e-mail f'dan ir-rigward u pprometta li jesebiha. Huma kienu ha johorgu invoice bhala brokers, u qal li l-invoice li kienu ha johorgu kienet ha tkopri kollox inkluz il-*brokerage fee* taghhom imbaghad jghaddu l-file lil Jet Services. Mhux l-ewwel darba li taw servizz lis-socjeta' Hal Mann pero'dejjem kien full load container, din kienet l-ewwel darba li taw servizz lis-socjeta' Hal Mann bhala *groupage*. Mistoqsi jekk qatt wiegeb ghad-dokument esebit a fol. 28 tal-process qal li ma jafx. Fir-rigward ta' l-ittra li hemm a fol. 25 inghad li mhux minnu li uza l-kelma '*broker*' fil-korrispondenza li ghadda ma' Halmann, dwar dan ukoll ried jaghmel il-verifiki tieghu.

Illi nhar l-24 ta' Ottubru 2011 rega' xehed **David Jones** u esebixxa l-korrispondenza kollha relativa mal-kaz in kwistjoni b'referenza ghax-xhieda tieghu precedenti fis-16 ta' Gunju, 2011. Din id-dokumentazzjoni giet immarkata bhala Dokument Z. Apparti din id-dokumentazzjoni qal li ma hemm xejn aktar, hlief li kienu ghamlu xi telefonati u tkellmu b'mod verbali.

Sarah Cumbo xehdet nhar id-29 ta' Frar, 2012 u kkonfermat li hija tahdem mas-socjeta' Hal Mann Company Limited u tiehu hsieb l-ordnijiet tas-supplier. Murija d-dokument LS esebit fl-atti konsistenti f'numru ta' serie e-mails, qalet li l-ewwel email giet mibghuta minnha lil Stephen Jones li jahdem mal-Valletta Freight. Kienet baghtitlu din l-email sabiex jaghtiha *groupage quotation* ghall-merkanzija li kienu ser jimportaw. Sussegwentement kienet irceviet risposta minghand dan Stephen Jones. Wara regghet baghtitlu konferma. Dawn id-dokumenti kollha gew ikkonfermati minnha. Mistoqsija jekk is-sur Jones gharrafhiex kif kienet ser

tingarr din il-merkanzija partikolari wiegbet li le, lilha kull ma qalilha hu li kien ser jghabbi x-xoghol. Lanqas ma giet mgharrfa li effettivament kien ser iqabbad lil haddiehor. Is-sur Jones kien ikkonfermalha li x-xoghol kien ser jasal gimgha wara pero' sussegwentament kien baghatilha e-mail fejn kienet giet mgharrfa li effettivament ix-xoghol kien insteraq.

Kien wiehed mis-superjuri taghha li effettivament informa lis-socjeta' assiguratrici tagghom dwar dan. Dan biss kien l-involviment taghha f'dan il-kaz. Effettivament kienet giet infurmata personalment meta nsteraq it-trailer u dan tramite l-istess Stephen Jones ghan-nom tal-Valletta Freight. Effettivament kienet irceviet e-mail minghandu liema e-mail hija esebiet u giet immarkata bhala Dok MA.

Illi nhar is-26 ta' Marzu 2014 is-socjeta' attrici pprezentat nota (fol. 140) li permezz taghha esebiet ix-xhieda li nghatat mid-driver tas-socjeta' John Abela Ltd li kien qed isuq it-trailer li nsteraq gewwa l-Italja certu **Savo Pecanin**. F'din ix-xhieda, Peccanin ikkonferma li kien gabar il-merkanzija minn Lainate Milan barra l-edificju ta' Fert. Ikkonferma li kien wahdu fit-trailer li kien ser igorr. Spjega li sabiex jghabbi t-trailer mat-truck kellu biss isuq it-truck ghal mat-trailer, jirrivversja sakemm jisma hoss patikolari li jfisser li t-trailer inqabad mat-truck u sabiex it-trailer jinqala minn mat-truck hemm speci ta' leaver li trid tigbdu u t-truck jimxi l-quddiem. Dan kollu jsir minn barra t-truck. Qal li hdejh fejn kien ipparkjat kien hemm hames trukkijiet ohra, tnejn Torok, wiehed Taljan u tnejn Germanizi. Ikkonferma li kien ipparkja f'din l-istess lokalita' diversi drabi qabel ma sehh dan l-incident. Spjega li l-lokalita' in kwistjoni mhix maghluqa u kulhadd jista' jmur hemm. M'hemmx hitan jew kancelli. Qal li l-post huwa wiehed Industrijali.

Rat in-nota tas-socjeta' attrici ipprezentatha minn PL Edgar Montanaro nhar it-23 ta' Mejju, 2012 li permezz taghha iddikjarat illi ma ghandhiex provi ulterjuri x'tipproduci.

Rat il-verbal tat-2 ta' Ottubru 2013 fejn l-avukat difensur tas-socjeta' Jet Services Ltd iddikjara li m'ghandux xhieda ohra x'iressaq, kif ukoll il-verbal tas-6 ta' Novembru 2013 fejn l-avukat difensur tas-socjeta' John Abela Ltd iddikjara li ma kellux aktar provi.

Illi nhar is-7 ta' Mejju 2014 dehru l-avukat difensur tas-socjeta' attrici, l-avukat tas-socjeta' kjamata in kawza Jet Services u l-avukat tas-socjeta' konvenuta John Abela Ltd li lkoll ittrattaw il-kaz u talbu li din il-Qorti tghaddi ghas-sentenza. In vista tal-fatt li ghas-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited ma deher hadd, din il-kawza giet differita ghas-sentenza in difetto ostakolo.

Ikkunsidrat:

Illi din l-azzjoni hija maghrufa bhala '*marine cargo claim*', fejn is-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited kienet qabddet lis-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited li kienet qabdet lis-socjeta' konvenuta John Abela Limited sabiex tittrasportalha merkanzija konsistenti f'xi fittings konnessi ma' kmamar tal-banju minn gewwa l-Italja, liema merkanzija giet stivata f'container li kellu jingabar eventwalment mis-socjeta' John Abela Ltd, liema socjeta' giet imqabbda mis-socjeta' kjamata in kawza bhala sub

contractors taghha. Gara' pero' li wara li s-socjeta' John Abela Ltd hadet pussess ta' dan it-trailer u gabritu minn warehouse Hansgrohe gewwa Italia, (id-depot tas-socjeta' konvenuta) u waqt li t-trailer li kien ipparkjat f'Fert bid-driver tas-socjeta' konvenuta John Abela Ltd rieqed go fih, dan gie misruq. In segwitu' s-socjeta' John Abela Ltd ghamlet rapport relattiv mal-awtoritajiet Taljani dwar din is-serqa u nfurmat lis-socjeta' kjamata in kawza Jet Services li nfurmaw lis-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Ltd.

Ghal dan in-nuqqas ghamlet tajjeb is-socjeta' attrici li assigurat il-merkanzija in kwistjoni u hallset l-ammont mitlub fir-rikors promotur fis-somma ta' hamest elef, mitejn u erba' ewro u erbgha u disghin centezmu (€5,204.94) bhala valur li jirrapprezenta l-merkanzija li giet misruqa oltre s-somma ta' elf ewro (€1000) li tirrapprezenta l-ispejjez li gew imhallsa lis-socjeta' AP Services ghas-survey datat 20 ta' Jannar 2009 li ghamlet fuq inkarigu taghha (fol. 24). Is-socjeta' attrici giet surrogata fid-drittijiet tal-assigurat taghha (a fol. 29) u istitwiet din il-kawza sabiex tirkupra l-ammont minghand is-socjetajiet konvenuti, li qed jigu tenuti responsabbli ghal tali nuqqasijiet ghaliex bhala trasportaturi naqsu li jikkonsenjaw il-merkanzija kollha fdata lilhom mill-konsenjatarja Hal Mann Trading Limited.

Fl-ewwel lok is-socjeta' Valletta Freight Services Shipping Limited eccepjet li stante li qatt ma rrilaxxjat polza ta' karigu ghal merkanzija in kwistjoni favur is-socjeta' Halmann Trading Limited awtrici tas-socjeta' attrici, l-azzjoni ghandha tigi michuda fil-konfront taghha.

Bir-rispett kollu jirrizulta mid-dokumentazzjoni esebita u mix-xhieda mismugha li s-socjeta' Halmann Trading Limited kienet talbet is-servizz tas-socjeta'

konvenuta Valletta Freight Services Shipping u kienet ftehmiet magħha dwar il-prezz li kienet ser tiehu għal tali servizz u minkejja li kienet taf li hi ma taħdimx xogħol groupage, xorta hadet dan l-inkarigu u tat il-prezz għas-servizz u wara hadhet hsieb wara dahar is-socjeta' Halmann Trading li tqabbad lil Jet Services Ltd li minn naha tagħha in segwitu qabdet lis-socjeta' konvenuta John Abela Ltd sabiex iggorr din l-istess merkanzija li kellha tasal hawn Malta groupage u dan ad insapua tas-socjeta Halman trading Limited. Issir referenza għall-*emails* li gew skambjati bejn is-socjeta' Halmann Trading Limited u s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited fejn Halmann Trading kien ta l-*go ahead* lis-socjeta' Valletta Freight Services Shipping biex tigbor il-merkanzija tagħha minn Hansgrohe l-Italja għal Malta. Din l-email datata 24 ta' Gunju 2008 hija r-rabta kuntrattwali li tezisti bejn is-socjeta' Halmann Trading Limited u li għalhekk bejn l-awturi tas-socjeta' attrici prezenti u s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited u għalhekk din l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' kovenuta Valeltta Freight Services Shipping Limited qed tigi michuda.

Fit-tieni lok is-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited eccepiet li hija agixxiet biss bħal intermedjarju ('broker') sabiex sabet l-ahjar mezz ta' transport biex is-socjeta' Halmann Trading Limited tkun tista' timporta l-merkanzija tagħha mill-Italja, tant li kienet is-socjeta' Jet Services li kellha teffetwa t-trasport tal-merkanizja lejn Malta.

Il-Kodici tal-Kummerc bhala principju generali ma jagħmilx distinzjoni bejn id-diversi tipi ta' sensara u dak stabbilit generalment japplika għas-sensara fid-diversi ferghat tal-kummerc, (Ara **Art. 87 tal-Kap.13** li tagħmel distinzjoni fir-rigward tas-sensara hemm imsemmija) ghajr għall-uzanzi tal-kummerc li japplikaw fejn il-ligi ma tipprovdix (Art.3 tal-Kap.13).

B'hekk l-**Artikolu 89** jghid hekk:- *“Is-sensar pubbliku m’huwiex ir-rapprezentant tal-partijiet biex jghaqqad l-operazzjoni; u jekk fit-tghaqqid tal-affari hu jidher bhala rapprezentant ta’ wahda mill-partijiet, ma jkollux jedd ghas-senserija bhala sensar”*.

Is-sensar huwa intermedjarju bejn il-partijiet u jizvolgi rwol fil-fazi tan-negozjati sabiex iwassal lill-partijiet ghall-konkluzjoni ta' ftehim (intromissio speculativa) verso l-hlas ta' korrispettiv ta' kommissjoni (brokerage fee). Is-sensar huwa estraneju ghall-ftehim, proprju ghaliex huwa ntermedjarju, u l-konkluzjoni tal-ftehim isehh bil-volonta` tal-kontraenti biss. Difatti s-sensar mhuwiex l-agent ta' xi parti fil-konkluzjoni tal-ftehim (Art.89 Kap.13) u r-relazzjoni guridika li tizvolgi b'effett tal-ftehim torbot lill-partijiet biss.

Ikkunsidrat li hu pacifiku fil-ligi u fid-dottrina li sensar m’huwiex parti fil-ftehim konkluz bejn il-partijiet imma r-rwol tieghu, bhala sensar, jispicca mal-iffirmar tal-ftehim, jew, fil-kaz in ezami, mal-hrug tal-polza ta' assigurazzjoni.

Fil-kamp assikurattiv, l-insurance broker ikompli jizvolgi rwol bejn l-assikurazzjoni u l-assigurat anke wara l-hrug tal-polza peress li l-pagament tal-premia, kif ukoll il-*handling* u hlas tal-claims relattivi jsiru tramite l-*broker*.

Ikkunsidrat li anke fir-rigward tal-pagamenti ta' premia u claims, is-sensar m’huwiex qed jagixxi *a conto suo* imma qed jigbor il-hlasijiet minn wiehed u mill-iehor biex jghaddihom lill-parti l-ohra tal-ftehim assikurattiv. Minn imkien ma

jirrizulta li b'dan is-sensar qed jintrabat li jaghmel tajjeb jekk il-premium ma jithallasx jew jekk il-claim ma jigix rimborsat.

Illi ghalhekk dwar din l-eccezzjoni ma tirrizzultax li s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited kienet b'xi mod qed topera bhala intermedjarju u dan ghaliex appuntu hija kienet giet inkarigata mill-awtur tas-socjeta' attrici sabiex iggorr il-merkanzija hi stess u konsegwentement kellha tkun parti integrali tal-ftehim tal-garr. Hija qatt ma ddiskutiet xi prezzijiet li fil-fatt thallsu lis-socjeta' Jet Services Limited li kienet giet imqabbda minnha jew xi prezzijiet li thallsu lis-socjeta' konvenuta l-ohra John Abela Limited li kienet giet imqabda bhala s-sub contractor tas-socjeta' kjamata in kawza Jet Services. Ir-relazzjoni taghha mas-socjeta' attrici kienet semplici wahda ta' operator tal-garr.

Fil-fatt skond ix-xhieda ta' Mary Vella (moghtija nhar il-25 ta' Frar 2010) is-socjeta' Halmann Trading Limited saret taf li l-merkanzija kienet ser tasal Malta permezz ta' trailer ta' John Abela Limited wara li kienet giet infurmata li l-merkanzija taghha kienet giet mgħobbija fuq it-trailer tas-socjeta' John Abela Limited liema trailer kien insteraq. David Jones jghid li huma ma rceview l-ebda hlas minghand is-socjeta' li huma qabdu bhala sub-contractors taghhom u cioe' Jet Services Limited u lanqas minghand is-socjeta' konvenuta John Abela Limited li kienet giet imqabda mis-socjeta' Jet Services Ltd ad insaputa taghhom u ghalhekk isostni li s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services kellha l-ebda relazzjoni mas-sub contractor is-socjeta' John Abela Limited. Fl-ebda mument ma harget xi dokumentazzjoni salv l-emails eseblti li gew mibghuta minnha lill-awturi tas-socjeta' attrici. Pero' in kontro-ezami, Jones jghid li huma kienu se johorgu invoice fl-ahhar ghas-servizz moghti minnhom inkluz dak ta' brokerage wara jhallsu lis-socjeta' Jet Services imqabbda minnhom. Imkien fil-process ma

jirrizulta li s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Shipping Services kienet hadhet ir-rwol ta' xi broker u fil-fatt a fol. 28 tal-atti hemm esebit l-ittra mibghuta mis-socjeta' attrici lilha fejn qed tintalab thallas l-ammont kollu tal-claim li ghamlet is-socjeta' Halmann Trading Limited in konnessjoni ma' din il-konsenja li ma waslet qatt ghand id-destinazzjoni taghha.

Illi s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Shipping Services Limited fit-tielet eccezzjoni taghha teccepixxi li hija kienet ser tithallas biss is-somma ta' mija u disghin ewro (€190) ghall-intervent taghha f'din it-transazzjoni pero' din l-allegazzjoni ma ssib l-ebda konfort jew kolloborazzjoni b'xi dokument esebit fl-atti. Hija biss suggeriment li sar f'forma ta' eccezzjoni *sic et simplicitate*. U ghalhekk minnufih ser tigi ribadita.

Fir-raba' kaz is-socjeta' konvenuta tghid li dan hu kaz ta' *force majeure* ghaliex l-oggetti nsterqu minn injoti u hija m'ghandhiex ghalfejn tirrispondi ghal dan innuqqas u fl-ahhar lok li t-talba attrici ghad-danni hija wahda eccessiva.

Illi dwar l-eccezzjoni fejn s-socjeta' konvenuta qed teccepixxi wkoll li mhix responsabbli ghat-telf tal-merkanzija in kwistjoni in kwantu din giet nieqsa minhabba cirkostanzi li hi ma setghetx tevita u li ghalihom ma kellha l-ebda tort jew htija, ghaliex il-merkanzija ma kinitx fil-pussess taghha u in oltre is-serqa kienet rizultat ta' force '*majeur*' u ghalhekk tidher li is-socjet akonvenuta qed tistrieħ fuq l-**Artikolu 17. 2 tal-Kapitolu 486** li jipprovdi "inter alia" illi:-

"The carrier shall, however, be relieved of liability if the loss, damage or delay was caused ... through circumstances which the carrier could not avoid and the consequences of which he was unable to prevent."

Illi min-naha l-ohra jinghad li l-**Artikolu 17.1 CMR** jipprovdi li:-

"The carrier shall be responsible for the total or partial loss of the goods and for damage thereto occurring between the time when he takes over the goods and the time of delivery, as well as for any delay in delivery."

Illi f'dan il-kuntest huwa rilevanti dan li nghad fis-sentenza moghtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili nhar it-30 ta' Novembru 2010 fl-ismijiet '**Middle Sea Insurance et vs Express Trailers Ltd**' fejn ghamlet referenza ghas-sentenza fl-ismijiet "**Compunet Limited vs B.A.S. Limited**" (P.A. (RCP) – 30 ta' Gunju 2010), u "**Charles Borg noe vs Francis Vella et noe et**" (P.A. (PS) – 31 ta' Jannar 2003) fejn gie affermat li:

*"F'sitwazzjoni bhal din l-oneru tal-provi jinkombi b'logicita' lit-trasportatur (Art 18 (1)). Fl-ispejja li jaghtu l-awturi **Hill u Massent** fil-ktieb taghhom "**CMR: Contracts for the International Carriage of Goods by Road**", Lloyd's of London Press Ltd, 1984, pagna 68, "ic-cirkostanzi", li ghalihom jirreferi l-artikolu citat 17 (2), jkopru zewg sitwazzjonijiet distinti, definiti bhala "force majeure" u "kas fortuit". Dwarhom jinghad dan:-*

“The former indicates something imposed upon the carrier by a third party with either “de facto” or “de jure coercive power”. This would include Act of State, governmental requisition or the effect of strikes or other industrial action. However, it will also cover an accidental occurrence which is foreign to the normal course of events in the environment in which it occurs, an event which is neither within the power of man nor his judgement to foresee or prevent, such as an accident of nature. ‘kas fortuit’, on the other hand, is an accidental occurrence due to chance, which is extraneous to the carrier’s normal activities, and which it is not possible to foresee or prevent, but which occurs during and in the course of performance of the contract, as for example, a fire in a warehouse”.

Illi pero' bir-rispett kollu din l-eccezzjoni ma tapplikax fil kaz in ezami ghaliex is-socjeta' konvenuta Valletta Freight Shipping Services Ltd ma kinitx it-trasporatur li kellha il-merkanzija f'idejha. Din l-eccezzjoni semmai ghandha tigi mistharga fil-konfront tas-socjeta' konvenuta John Abela Limited.

Illi s-socjeta' konvenuta John Abela Limited fl-ewwel eccezzjoni taghha tghid li hija m'ghandhiex locus standi f'dawn il-proceduri u ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju ghaliex mhix il-legittimu kontradittur.

Illi f'dan is-sens il-Qorti tghamel referenza ghad-decizjoni tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet **“George Bonnici u John Bonnici nomine vs Joseph Vella u Sebastian Vella noe”** (Citazz Nru. 669/95/RCP, 12/12/2001) li giet konfermata fl-appell (decizjoni tal-25/02/2005). Hawnhekk l-Onorabbli Qorti rriteniet illi:

“(l)l-ftehim ta’ ġarr tal-merkanzija de quo sar esklussivament bejn l-istess soċjeta attriċi u s-soċjeta konvenuta, u d-danni reklamati huma naxxenti mill-istess relazzjoni kontrattwali...Il-fatt li l-istess soċjeta konvenuta inkarigat lis-soċjeta kjamata in kawża sabiex iġġorr l-istess trailer fuq il-vapur ta’ dan tal-aħħar, ma jfissirx li l-istess soċjeta kjamata in kawża b’hekk ħolqot relazzjoni ġuridika u kontrattwali mas-soċjeta attriċi u dan anke in vista tal-fatt li l-inkarigu tas-soċjeta konvenuta (sic.) sar direttament u esklussivament mas-soċjeta konvenuta u mkien mill-istess ftehim ma rriżulta li s-soċjeta speditriċi tat il-kunsens tagħha sabiex is-soċjeta konvenuta tinkariga terzi sabiex iġorru l-istess merkanzija.”

F’din id-deċiżjoni l-Qorti għamlet referenza għal sentenzi oħra li jikkonfermaw din il-pożizzjoni, b’mod partikolari **“Benjamin Bonnici nomine vs Francis Vella et nomine”** (Citaz. Nru. 1083/92/JF – P.A. 30/10/2000), fejn il-Qorti kienet qalet illi:

*“Fl-ebda waqt ma rriżulta li l-attur...ta l-kunsens tiegħu jew awtorizza lill-konvenuti nomine biex dawn jinkarigaw it-trasport lil terz. Kull ftehim għalih kien ‘res inter alios acta’ u n-norma applikabbli f’każ bħal dan hija dik li ‘pacta tertiis nec presunt nec nocent.’”, kif ukoll **“Albert Abela vs S Mifsud & Sons Ltd”** (P.A. (RCP) 23/10/2001) fejn intqal illi:*

“kull relazzjoni li setgħet inħolqot bejn is-soċjeta konvenuta u s-soċjeta estera indikata fin-nota tal-eċċezzjonijiet tas-soċjeta konvenuta hija estraneja għall-posizzjoni tal-attur f’din il-kawża.”

Din id-deċiżjoni giet ikkonfermata mill-Onorabbli Qorti tal-Appell.

Illi dan kollu, u cioe' illi l-unika relazzjoni li s-soċjeta' konvenuta John Abela Limited kellha kienet dik bejnha u bejn l-istess soċjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited, liema relazzjoni di fronte għas-soċjeta' speditriċi hija '*res inter alios acta*' twassal lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tillibera lis-soċjeta' konvenuta John Abela Limited mill-osservanza tal-ġudizzju u tikkonkludi illi, *semmai* id-dritt ta' rivalsa tas-soċjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Ltd fir-rigward ta' dik is-soċjeta' kjamata fil-kawża għandu jiġi eżerċitat "***ovvjament f'ġudizzju separat***".

Illi deċiżjoni oħra, fost id-diversi li jeżistu, tal-Qrati tagħna li waslet għall-istess konklużjoni hija dik fl-ismijiet "**Maltacom plc vs C.P.L. Developments Limited et**" (Citaz. Nru. 2619/98, Prim' Awla, 26/4/2001) fejn l-Onorabbli Qorti, b'referenza għal diversi sentenzi oħra, qalet hekk:

"kif ġie ritenut fis-sentenza "**Carmelo Mamo vs Brian Abela nomine**" (A.C. 4 ta' Frar 2000):-

*"Dan iwassal għall-konklużjoni li l-istitut tal-kjamata fil-kawża hu intiz 'per integrare il procedimento coll'aggiunta di un individuo che si riconosce avere interesse nello stesso' ("**Zahra vs Scicluna**" – Q.K.21 ta' Jannar 1919). Jekk allura jirrizulta mill-provi li l-attur ma seta' qatt jottjeni l-kundanna ġudizzjarja tal-kjamat fil-kawża għaliex dan ma għandu ebda relazzjoni ġuridika, u jiġi allura stabbilit li dan ma kienx il-leġittimu kontradittur tiegħu, anke jekk jirrizulta li seta' kien fuq l-istess mertu l-leġittimu kontradittur tal-konvenut, din l-Qorti ma tarax kif tista' l-azzjoni treġi fil-konfront tiegħu."*

Illi ovvjament jibqgħu impreġudikati d-drittijiet, jekk jiġu ppruvati tal-istess soċjeta konvenuta Valletta Freight Shipping Services Limited ma' terzi, pero *ai fini* ta' din il-kawża, l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta konvenuta John Abela ma jistgħux jiġu milqugħa peress li tali eċċezzjonijiet ma jbiddu xejn mir-relazzjoni eżistenti bejn is-soċjeta attriċi u s-soċjeta konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited a bażi tal-ftěhim eżistenti bejniethom.

Għalhekk huwa minnu dak li tistqarr is-socjeta' John Abela Ltd fl-ewwel eccezzjoni tagħha illi fil-konfront tiegħu, s-soċjeta attriċi ma għandha ebda relazzjoni kwalunkwe, u għalhekk **ai fini ta' din il-kawża ma hemm ebda triq oħra ħlief li l-istess socjeta' konvenuta John Abela Limited tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju** (enfasi miżjuda). Illi minhabba li din il-Qorti ser takkolji l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta John Abela Limited li hija mhix il-legittimu kontadittur tas-socjeta' attriċi u għalhekk qed tilliberaha mill-osservanza tal-gudizzju, mhix ser tkompli tindaga fuq l-eccezzjonijiet l-oħra imressqa minnha.

Din il-Qorti tirrileva li f'dan il-kaz l-unika relazzjoni kuntrattwali in konnessjoni mal-garr ta' din il-merkanzija kien il-kuntratt konkluz bejn is-socjeta' Halmann Trading Limited u s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited. Minn dan il-kuntratt ta' garr jirrizulta l-obbligu tas-socjeta' konvenuta li ggorr u tikkonsenja l-merkanzija fi stat tajjeb u mingħajr nuqqasijiet; kull relazzjoni li l-istess socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited setgħet kellha mas-socjeta' konvenuta l-oħra John Abela Limited jew addirittua mas-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited huwa għalhekk *res inter alios acta* li bl-ebda mod ma jbiddu jew iħassar l-obbligu tas-socjeta' konvenuta Valletta Freight Shipping Services Limited li jirrizulta kemm mir-regoli generali

ta' l-obbligazzjonijiet kif insibuhom fil-ligi nostrana, kif ukoll mir-regolamenti maghrufa bhala CMR Rules li, bi ftehim bejn il-kontraenti, kellhom jirregolaw dan il-kuntratt. (vide **“George Bonnici et nomine vs Joseph Vella et nomine”** (A.C. – 25 ta' Frar 2005).

Illi huwa opportun li jinghad li l-**Artikolu 3 ta' l-istess CMR** jipprovdi li:-

“For the purposes of this Convention the carrier shall be responsible for the acts of omissions of his agents and servants and of any other persons of whose services he makes use for the performance of the carriage, when such agents, servants or other persons are acting within the scope of their employment, as if such acts or omissions were his own”.

Illi jirrizulta li f'dan il-kaz is-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Ltd hija “carrier” u hija tibqa' hekk responsabbli indipendentement mill-fatt illi hija tkun qabbdet persuna ta' hila ghal dak ix-xoghol jew servizz o meno. F'dan is-sens ukoll huma s-sentenzi **“Albert Abela vs S Mifsud & Sons Ltd”** (P.A. (RCP) 23 t'Ottubru 2001) u **“GasamMamo Insurance Agency Limited nomine vs Sea Malta Company Limited proprio et nomine”** (A.I.C. (PS) – 17 ta' Novembru 2004). F'dan il-kuntest allura din il-Qorti thoss li l-istess socjeta' kienet u baqghet responsabbli ghat-tragitt kollu minn Torino gewwa l-Italja sa Malta, inkluz meta l-istess trailer kien fil-pussess tas-socjeta' John Abela Ltd. Is-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited kienet u baqghet responsabbli bhala carrier tal-istess merkanzija ghad-durata tat-tragitt kollu mill-Italja sa Malta, kif fil-fatt kien pattwit.

Illi s-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limtied eccepjet in linea preliminari fl-ewwel lok li l-azzjoni odjerna hija preskritta fil-konfront taghha. Ghalkemm hija ma indikatx taht liema artikolu tal-ligi hija bbazat l-eccezzjoni taghha, ghandu jirizulta bic-car li l-uniku artikolu li jitkellem dwar preskrizzjoni fil-Kuntratt ghall-Garr Stradali Internazzjonali ta' Merkanzija (CMR) inkorporata fil-Kapitolu 486 tal-Ligijiet ta' Malta huwa l-Artikolu 32.

Il-Qorti tixtieq tirrileva li hu wiehed ta' indole generali fis-sens illi l-artikolu taht ezami jimporta l-applikazzjoni ta' zmien limitattiv li fih azzjoni ta' rizarciment tad-danni setghet tigi ezercitata. Hu allura car illi d-disposizzjoni ghandha tigi interpretata, f'kaz ta' dubbju, favur li jipprezerva l-azzjoni. F'dan il-kaz allura favur l-ahjar mod kif ghandha tigi assicurata l-interruzzjoni jew is-sospensjoni tal-perjodu preskrittiv estintiv ta' dik l-azzjoni. L-artikolu ghandu allura jigi interpretat, dejjem f'kaz ta' dubbju, favur li d-dritt tal-kreditur jigi preservat. Dan ghar-raguni li l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni, ghalkemm rikonoxxuta bhala mehtiega biex tassigura illi l-azzjoni tigi ezercitata entro terminu stabbilit biex id-drittijiet u l-obbligi tal-kontendenti jigu debitament accertati, hi minnha nnifisha odjuza u ghandha allura tigi applikata restrittivament. Premessa din li naturalment ma tfissirx illi l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni ma ghandhiex tinghata fejn il-ligi hekk tippermetti u ma ghandhiex tigi mill-Qorti debitament milqugha.

Dan l-**Artikolu 32** jaqra hekk:

"Article 32

1. *The period of limitation for an action arising out of carriage under this Convention shall be one year. Nevertheless, in the case of wilful misconduct, or such default as in accordance with the law of the court or tribunal seised of the case, is considered as equivalent to wilful misconduct, the period of limitation shall be three years. The period of limitation shall begin to run:*

- a) In the case of partial loss, damage or delay in delivery, from the date of delivery;*
- b) In the case of total loss, from the thirtieth day after the expiry of the agreed time-limit or where there is no agreed time-limit from the sixtieth day from the date on which the goods were taken over by the carrier;*
- c) In all other cases, on the expiry of a period of three months after the making of the contract of carriage.*

The day on which the period of limitation begins to run shall not be included in the period.

2. *A written claim shall suspend the period of limitation until such date as the carrier rejects the claim by notification in writing and returns the documents attached thereto. If a part of the claim is admitted the period of limitation shall start to run again only in respect of that part of the claim still in dispute. The burden of proof of the receipt of the claim, or of the reply and of the return of the documents, shall rest with the party relying upon these facts. The running of the period of limitation shall not be suspended by further claims having the same object.*

3. *Subject to the provisions of paragraph 2 above, the extension of the period of limitation shall be governed by the law of the court or tribunal seized of the case. That law shall also govern the fresh accrual of rights of action.*
4. *A right of action which has become barred by lapse of time may not be exercised by way of counterclaim or set-off."*

Hu car ghalhekk illi din id-disposizzjoni inkitbet meta ma kienx hemm il-facilita' teknologika li hemm illum fl-iskjambju ta' informazzjoni u fl-accessibilita' ghad-dokumenti. Il-Konvenzjoni allura riedet tassigura illi min kien obligat li jipprezenta l-azzjoni ghad-danni u li kontra tieghu jkun qed jiddekorri preskrittiv estintiv tal-azzjoni, kien f'posizzjoni li jkollu f'idejh fizikament id-dokumentazzjoni mehtiega biex jaghmel hekk sewwa. Dokumentazzjoni illi l-Konvenzjoni tipprezumi illi kellha tkun tiffirma parti mill-claim li tkun effettivament intbaghtet mid-danneggjat lit-trasportatur.

Ghal din il-Qorti hu ovvjju li, filwaqt li din id-disposizzjoni ma hiex tassattivament timponi illi r-"written claim" ghandha tkun necessarjament dokumentata taht piena ta' xi nullita', l-intenzjoni tal-firmatarji tal-Konvenzjoni indubbjament hi illi l-claim kellha tkun tali li mhux biss tispecifika d-domanda imma wkoll, kif kienet minn dejjem prattika l-kummerc, li tali talba tkun adegwatament dokumentata. Dan id-dokumenti illi jipprovdu l-prova *prima facie* tal-kontroll taghhom mhux biss mill-prezunzjoni tal-ligi u li jitqeghdu ghad-disposizzjoni tal-kontro-parti.

Jirrizulta f'dan il-kaz kif xehed Carmelo Abela, Managing Director tas-socjeta' John Abela Limited li huma kellhom jigbru ix-xoghol minn gewwa Milan l-Italja f'xi gurnata partikolari kien jum il-gimgha fix-xahar ta' Gunju 2008 fuq istruzzjonijiet moghtija lilhom mis-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited. Jirrizulta pero' li dakinhar waqt li t-trailer kien taht il-kustodja ta' John Abela Limited dan insteraq kif jirrizulta mid-dokument GD 4 (fol. 64). Illi minn imkien ma jirrizulta li s-socjeta' attrici ghamlet xi claim mas-socjeta' Jet Services ghas-somma mitluba fir-rikors promotur minkejja li kienet taf dwar is-serqa u l-ewwel darba li s-socjeta' kjamata in kawza rceviet talba ghad-danni kienet meta gew notifikati bhala kjamati in kawza. Din in-notifika skond ix-xhieda ta' Olvin Galea moghtija nhar it-30 ta' Settembru 2010 (fol. 78) jirrizulta li s-socjeta' Jet Services Limited giet notifikata bir-rikors nhar il-5 ta' Mejju 2010 skond it-timbru tal-Marixxall Marco Bonnici u dwar dan ma jidhirx li hemm xi kontestazzjoni.

Ma hemmx dubbju li z-zmien ta' sena imsemmi fl-**Artikolu 32** tal-Kap 486 zgur li skada u li ma kien hemm l-ebda kitba bejn is-socjeta' attrici u s-socjeta' kjamata in kawza qabel in-notifika tar-rikors promotur li setgha jinterrompi l-perjodu ta' preskrizzjoni.

Ghaldaqstant, din il-Qorti qieghda tilqa' l-ewwel ecezzjoni tas-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited u tiddikjara li l-azzjoni reklamata mis-socjeta' attrici fil-konfront taghha hija preskritta.

Illi ghalhekk fic-cirkostanzi tal-kaz, jirrizulta li s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Ltd kienet is-socjeta' responsabbli ghal dan il-garr u zgur li ma wzatx id-diligenza ordinarja mistennija minnha. Tant li hija qabdet socjeta' ohra sabiex tiehu hsieb dan il-garr u cioe' qabdet lis-socjeta' kjamata in

kawza Jet Services Limited u dan ad insaputa tal-mandanti taghha s-socjeta' Halmann Trading Limited, u din is-socjeta' kjamata in kawza regghet qabdet *sub contractor* iehor u cioe' s-socjeta' konvenuta John Abela Limited ad insaputa taghha u tas-socjeta' Halmann Trading Limited. Ghalhekk ghalkemm kellha r-responsabilita' moghtija lilha mis-socjeta' Halmann Trading Limited hija naqset f'dan ir-rigward u dan ghaliex ma kellha l-ebda rwol attiv fit-trasport li kellha taghmel hi stess. M'hemmx dubbju li d-driver li kien qed isuq it-truck imqabbad mis-socjeta' konvenuta John Abela Limited ma kienx diligenti fis-sewqan tieghu tant li pparkja t-truck tieghu f'post mhux taht sorveljanza u mar jorqod u waqt li kien allegatament fil-kabina tat-truck, it-trailer insteraq. B'hekk tant raqad fil-fond li lanqas induna bis-serq li sar taht ghajnejh. Ta' dan l-agir ghandha tinzamm responsabbli s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited.

Dwar il-hames eccezzjoni tas-socjeta' konventua Valletta Freight Services Shipping Limited u cioe' li d-danni pretizi huma bil-bosta eccessivi partikolarment ghal dak li jirigwarda l-parti tas-survey fees li huma astronomici u mhux ragonevoli meta tqis il-valur tal-merkanzija involuta, il-Qorti tirileva li s-socjeta' attrici esebiet is-subrogation letter (Dok JM 3 fol. 29) li tindika li l-awturi taghha u cioe' is-socjeta' Halman Trading Limited kienet thalset is-somma ta' hamest elef, mitejn u erba' ewro u erbgha u disghin centezmu (€5,204.94) u dan il-fatt ma jidhirx kontestat; esebiet ukoll ittra li s-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Ltd datata 3 ta' Lulju 2008 fejn hemm indikat l-ammont tal-valur tal-oggetti li insterqu u cioe' li kienu jammontaw ghal hamest elef, mitejn u erba' ewro u erbgha u disghin centezmu (€5,204.94) u dwar dan ukoll ma hemmx kontestazzjoni. Ghalhekk dwar il-quantum tal-claim din tirrizulta provata b'mod sodisfacenti u dan minkejja li fid-dokument GD 2 hemm imnizzel li s-survey report jindika bhala supplier 'Slovenia' waqt li l-final report

Dok GD1 jindika l-consignment bhala bathroom fixtures and accessories minghand Hansgrohe bhala supplier minn gewwa l-Italia. Il-Qorti m'ghandhiex dubbju li dan is-survey report jirreferi ghall-merkanzija mertu tal-kawza odjerna. Fir-rigward il-fees tas-surveyor fl-ammont ta' elf ewro (€1,000) l-Qorti taghmel referenza ghall-ittra mibghuta mis-socjeta attrici lis-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Ltd Dok JM2 a fol. 28 fejn l-istess socjeta' attrici kienet talbet li tigi rifuza dan l-ammont. Illi mill-atti processwali ma jirrizultax li dan l-ammont gie kontestat u lanqas ma jirrizulta li s-socjeta' konvenuta resqet xi prova kuntrarja ghaliha u ghalhekk tali somma hija wkoll dovuta.

Ghaldaqstant, din il-Qorti qiegħda tilqa' it-talba attrici limitatament fil-konfront tas-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited u tikkundanna lil din l-istess socjeta' konvenuta thallas lis-socjeta' attrici l-ammont mitlub minnha fir-rikors promotur fl-ammont ta' sitt elef, mitejn u erba' ewro u erbgha u disghin centezmu (€6,204.94) ghar-ragunijiet imsemmija fl-istess rikors promotur filwaqt li tilqa' l-eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta John Abela Limited li m'ghandhiex *locus standi* f'dawn il-proceduri peress li m'ghandhiex relazzjoni guridika mas-socjeta' attrici u ghalhekk qed tilliberha mill-osservanza tal-gudizzju u qiegħda wkoll tilqa' l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni tas-socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited u konsegwentement tiddikjara l-process ezawrit fil-konfront tagħha u tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tieghu fir-rigward ta' din l-istess socjeta' kjamata in kawza Jet Services Limited.

L-ispejjez tal-kawza jithallsu mis-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited u l-imghax fuq is-somma jibda jiddekorri mid-data tan-

Kopja Informali ta' Sentenza

notifika tar-rikors promotur lis-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Shipping Limited u cioe' nhar il-21 ta' Awwissu 2009 (fol. 6 tergo).

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----